

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.2.9>**С. В. Хоркавий**аспірант кафедри конституційного та адміністративного права
Державного університету інфраструктури та технологій

РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У статті акцентується увага на реформі органів Національної поліції у контексті комплексної реформи правоохоронних органів України. Органи Національної поліції показані як складова органів системи МВС. Наголошується на тому, що реформування поліції має незавершений характер.

Розглядається процес реформування і дається характеристика кожному періоду. Перший період (2012 рік) характеризується зародженням конституційних ідей і оновленням підходів до розуміння ролі міліції (поліції) у тогочасному суспільстві. Другий період (2014–2016) став комплексним проєктом національного масштабу. Третій період (2017–2021) змінив структуру поліції і став основою експериментів і реалізацію пілотних проєктів. Четвертий період (2022 і по нині) характеризує поліцію як суб'єкта безпекового середовища і зміною адміністративно-правового статусу через покладені на неї завдання.

Зазначається, що упродовж всіх періодів Україна виконувала рекомендації програмних документів, розроблених експертами правозахисних організацій спільно з МВС України і мала підтримку європейської спільноти. Досліджується чинне законодавство, що регламентує діяльність Національної поліції у процесі євроінтеграції у кожному періоді.

Зроблений висновок про необхідність розроблення і прийняття Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2040 року з подальшим затвердженням плану заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2040 року. Доцільним, на думку автора, передбачити розв'язання низки проблем (зокрема, у воєнний та повоєнний періоди) та виконання умов європейської інтеграції шляхом забезпечення ефективного функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права, додержання прав і свобод людини і громадянина, їх ефективний захист.

Ключові слова: поліцейський, правоохоронні органи, нормативно-правовий акт, формування безпекового середовища, сфера правопорядку

Постановка проблеми. В останні роки процес державного будівництва в Україні значно прискорився. Реформа системи органів внутрішніх справ є, напевно, головною ланкою в комплексі заходів із реформування правоохоронних органів. Існують різні точки зору щодо результатів реформи 2014–2016 років. Серед негативних причин – відсутність бажання реальних змін з боку керівництва держави та МВС, відсутність структурованого та професійного плану дій щодо цього напрямку як з точки зору короткострокової, так і з точки зору довгострокової перспективи [1]. Нині Національна поліція України виступає у статусі самостійного суб'єкта публічного адміністрування та є одним з важливих гравців у контексті європейської інтеграції не тільки на національному, а і на європейському рівні. 2022 рік став випробуванням для всієї країни, – поліція в умо-

вах війни адаптувала свої функції до потреб воєнного часу, виконує широке коло обов'язків, які інколи не дозволяють їй виконувати основні. Значний вплив на її ефективність мають соціальні, економічні, політичні та інші фактори. Саме тому повернутися до реформування поліції потрібно уже найближчим часом.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням функціонування правоохоронних органів, у тому числі їх реформування, займалися такі вчені як: В. А. Глуховеря, І. В. Зозуля, Ю. Кривицький, І. В. Сервецький, О. В. Сапрун, В. С. Селюков, І. В. Фільштейн, Д. В. Швець та ін. Разом із тим поки що передчасно говорити про те, що реформа Національної поліції України та її кадрове, фінансове та матеріально-технічне забезпечення повністю відповідають сучасним вимогам демократичної правової держави.

Мета статті полягає у тому, щоб розглянути та проаналізувати заходи з реформування Національної поліції, а також законодавство, яке встановлює правовий статус Національної поліції, дослідження недоліків в діяльності цього органу. З поставленої мети можна виокремити такі завдання: 1. Розглянути процес реформування і дати характеристику кожному періоду. 2. Дослідити чинне законодавство, що регламентує діяльність Національної поліції у процесі євроінтеграції у кожному періоді.

Виклад основного матеріалу. Якщо в основі періодизації, за підставу, обрати нормативно-правовий акт (законопроект), то історично вірно стверджувати, що перший період на теренах національного законодавства ознаменовує Проект Закону про поліцію (10688 від 03.07.2012) [2]. Проект Закону був розроблений з метою формування належної правової основи діяльності поліції в Україні відповідно до положень Конституції України, Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу», та європейських стандартів. Проектом передбачалося встановити принципи діяльності поліції, права та обов'язки, структуру, порядок проходження служби в поліції, гарантії правового і соціального забезпечення співробітників поліції, а також контроль за діяльністю поліції [3].

Згодом, реформа Національної поліції України стала комплексним проектом національного масштабу (2014-2016). Закон України «Про Національну поліцію» було прийнято 2 липня 2015 року № 580-VIII. У ст. 1 Закону визначається, що Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [4]. 2 вересня 2015 Кабінет Міністрів України відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII ухвалив рішення щодо створення центрального органу виконавчої влади – Національна поліція, яка підпорядковується Міністерству внутріш-

ніх справ України. Паралельно з підготовкою нормативної бази для майбутніх реформ здійснювалися конкретні кроки в цьому напрямку. 19 січня 2015 року МВС України оголосило першу реформу в правоохоронних органах – реформу ДАІ. У 2016 році починають роботу групи швидкого реагування (Волинська, Київська, Львівська, Харківська, Хмельницька та ін. області), річкова патрульна поліція (у м. Черкаси та прилеглих селах, у Вишгороді на Київщині), групи швидкого реагування патрульної поліції; формується мережа поліцейських станцій (Тернопільська та Волинська області); ініціюється створення підрозділів кіберполіції [5] та інституту детективів [6].

У цьому періоді стає зрозумілим, що подальше реформування Національної поліції неможливо провести без функціональних та організаційних перетворень у системі Міністерства внутрішніх справ України та усієї правоохоронної системи. Сутність реформи – в перетворенні МВС на правоохоронне багатопрофільне цивільне відомство європейського зразка. Першочерговими цілями, спрямованими на досягнення цієї мети, були визначені:

- державна політика в цій сфері – коригування завдань та функцій правоохоронних органів, упровадження нових засад проходження служби, нових критеріїв оцінки роботи правоохоронців для підвищення рівня захисту прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави від протиправних посягань;

- функціональні та організаційні перетворення у системі Міністерства внутрішніх справ України. Необхідно чітко розподілити функції із формування політики, що має здійснюватися Міністерством, та реалізації політики, що має здійснюватися окремим центральним органом виконавчої влади у системі Міністерства внутрішніх справ України – Національною поліцією. Політичне управління та професійне керівництво у сфері правопорядку мають бути чітко розмежовані, як це передбачено Європейським кодексом поліцейської етики.

- необхідність забезпечення прозорої системи конкурсного добору осіб на посади, створення нової системи атестації персоналу органів правопорядку, зміни підходів до підготовки працівників цих органів, що повинно забезпечити зміну їх ставлення до виконання службових обов'язків у напрямі усвідомлення їх як надання оплачуваних державою послуг із забезпечення насамперед безпеки кожної особи, її особистих та майнових прав, суспільних та державних інтересів;

– потреба у зміні системи правопорядку у максимально прозорою та дружньою для суспільства. Важливим у цій сфері є проведення ґрунтовної децентралізації та впровадження дієвих механізмів громадського контролю за органами правопорядку. Пріоритетним у роботі таких органів має бути принцип законності – система віддання та виконання наказів повинна стати такою, щоб працівник поліції керувався законом і не виконував явно злочинні накази [7].

Важливу роль у цьому періоді відіграли Закон України: «Про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку» від 4 червня 2015 року № 507-VIII, «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом щодо статусу Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні)» від 4 лютого 2015 року № 142-VIII та Постанова Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2014 р. № 700 «Питання підготовки та проведення засідань окремих двосторонніх органів асоціації між Україною та ЄС».

Наступний період розвитку Національної поліції (2017–2021 роках) характеризує: створення нової системи реагування на кримінальні правопорушення та інші події (система включає в себе єдині контактні центри «102» та новостворену службу диспетчерів. Завдяки цьому час реагування поліції на повідомлення скоротився з декількох годин до 7 хвилин в обласних центрах та 20 хвилин в районних центрах держави); створення мережі ситуаційних центрів (аналізується поточна криміногенна ситуація, а у випадку її ускладнення напроцьовуються відповідні заходи реагування, централізовано обробляється відеоінформація, яка надходить з камер відеоспостереження); запроваджено комплексну систему відеоспостереження; продовжується розвиток патрульної поліції; з метою підвищення ефективності боротьби з вуличною злочинністю сформовано тактичні групи патрульної поліції; повна ліквідація ДАІ та впровадження груп реагування патрульної поліції; в окремих районах створено мобільні групи поліції із реагування на факти вчинення домашнього насильства (ПОЛІНА); удосконалено роботу з охорони громадського порядку під час проведення масових заходів (у діяльність органів та підрозділів Національної поліції запроваджено «сканди-

навську модель» забезпечення громадського порядку, зокрема під час проведення масових заходів. У рамках її впровадження реалізується проєкт «Поліція діалогу», який передбачає створення груп комунікації; започатковано роботу підрозділів спеціального призначення КОРД – єдиного і універсального підрозділу поліції для надання силової підтримки та проведення спеціальних операцій у кожному регіоні держави; реформовано Департамент протидії наркозлочинності НПУ.

У цьому періоді було створено: Департамент стратегічних розслідувань (пріоритетом діяльності якого визначено протидію суспільно небезпечним організованим групам та злочинним організаціям, а також перешкоджання росту активності представників організованого криміналітету); Управління організації діяльності підрозділів поліції на воді та повітряної підтримки (у функції якого входить координація роботи поліцейських підрозділів на воді, груп з використання безпілотних літальних апаратів та впровадження в діяльність поліції гелікоптерів); Управління кримінального аналізу, основними завданнями якого є проведення, організація та координація інформаційно-пошукової та аналітичної роботи, спрямованої на збір, оцінку, аналіз та реалізацію інформації, оцінювання ризиків, а також використання її для забезпечення виконання функцій, покладених на поліцію; Академію патрульної поліції (основними завданнями якої є проведення первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу до поліції на посади поліцейських (інспекторів) патрульної поліції, підвищення кваліфікації і спеціалізації молодшого складу, а також проведення окремих форм службової підготовки патрульних); Департамент оперативної підтримки (основною функцією Департаменту є виявлення прихованих злочинних процесів та явищ, які посягають на публічну безпеку та правопорядок, а також координація у взаємодії з цього напрямку як з підрозділами Національної поліції, так й інших органів виконавчої влади) [7].

Окрім цього наказом МВС України від 22 квітня 2021 року № 301 затверджено Концепцію програми інформатизації системи МВС України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується КМУ через міністра внутрішніх справ України, на 2021–2023 роки. Пріоритетними проєктами інформатизації системи МВС України стали: «Безпечна країна»; «Система 112»;

Модернізація електронних інформаційних ресурсів у сфері безпеки дорожнього руху; Єдиний реєстр зброї; Реєстр відомостей про статус особи у кримінальному провадженні та судимості; Єдиний сервіс ідентифікації фізичних осіб; Єдина багатозонава система цифрового радіозв'язку; Єдиний державний реєстр територіальних громад; Система планування та управління об'єднаними силами із забезпечення громадської безпеки та ліквідації надзвичайних ситуацій [8].

Окрім цього для забезпечення належного функціонування органів системи МВС розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023-р. схвалено Стратегію розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року, а у 2019 затверджено план заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року.

Статус поліції як суб'єкта євроінтеграції розкривають такі нормативні акти як: Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво» від 12 липня 2017 року № 2129-VIII, Указ Президента України № 146/2017 «Про заходи, пов'язані із запровадженням Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України», Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 779-р «Про схвалення Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018-2021 роки», Указ Президента України № 155/2019 «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції», Указ Президента України № 392/2020 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України», Наказ МВС від 25.08.2020 № 627 «Про затвердження Мережі контактних осіб у сфері європейської інтеграції Міністерства внутрішніх справ України», Наказ МВС від 28.01.2021 № 61 «Про внесення змін до складу Мережі контактних осіб у сфері європейської інтеграції Міністерства внутрішніх справ України» та ін.

Період російсько-української війни (2022 – по нині) характеризує поліцію як суб'єкта максимально залученого до безпекового середовища України, у всіх сферах життєдіяльності людини. Повномасштабне вторгнення безпосередньо вплинуло на адміністративно-правовий статус поліції і покладених на неї завдань. Так ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» було доповнено такими завданнями як:

розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання або від виконання обов'язків, визначених законом для суб'єктів пробації, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом; бере участь відповідно до повноважень у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх введення на всій території України або в окремих місцевостях; здійснює у взаємодії зі Збройними Силами України, Національною гвардією України, Державною прикордонною службою України, Державною спеціальною службою транспорту, Службою безпеки України боротьбу з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями; у межах визначеної законодавством компетенції здійснює розмінування, що має оперативний характер, у частині виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів, щодо яких є підстави вважати, що вони є предметами, знаряддями чи засобами вчинення адміністративних або кримінальних правопорушень; вживає заходів для запобігання, виявлення та припинення порушень порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден над визначеною територією чи об'єктом із спеціальним режимом або над місцем здійснення спеціального поліцейського контролю, проведення операцій із припинення правопорушення та ін [4].

Окрім цього, відбулися зміни у самій структурі. У 2024 році до складу ОШБ НПУ «Лють» увійшли полки «Цунамі», «Сафарі», «Луганськ», «Дніпро-1», а також батальйони «Миротворець», «Скіф», «Захід», «Тавр» і рота спецоперацій «Еней», що робить її однією з найбільших бригад серед Сил оборони України. Бійці цього воєнізованого підрозділу разом із ЗСУ виконують завдання у гарячих точках на багатьох напрямках [9]. 2024 року Міністерство внутрішніх справ у співпраці з Міністерством освіти і науки та Національною поліцією створили проєкт «Офіцери Служби освітньої безпеки» для захисту дітей в умовах війни та формування повноцінного безпекового середовища після її завершення [10]. У червні 2024 року народні депутати прийняли за основу доопрацьований Комітетом з питань правоохоронної діяльності проєкт Закону України «Про Військову поліцію»

(реєстр. №6569-д), яким визначаються правові засади організації діяльності Військової поліції, її загальна структура, завдання та повноваження. Також було проголосовано доопрацьований проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження діяльності Військової поліції» (реєстр. №6570-д), яким створюється процесуальне підґрунтя для забезпечення належного виконання завдань та функцій Військової поліції [11].

І на далі, в умовах безпрецедентних викликів, Європа продовжує підтримувати Україну. Чіткий курс України до Європейського Союзу, у цьому періоді вимагає системних змін у всіх сферах життя країни, у тому числі імплементації європейських стандартів до законодавства України, що поширюються на сфери діяльності зокрема: створення Координаційного центру інтегрованого управління кордонами; оцінка загроз серйозної та організованої злочинності за європейською методологією (SOCTA); покращення системи екстреної допомоги за єдиним телефонним номером 112; взаємодія з установами Європейського Союзу з метою запобігання незаконному розповсюдженню зброї як в Україні, так і поза її межами; цифровізація та оптимізація сервісних послуг МВС; ефективне розкриття злочинів завдяки співпраці з правоохоронними структурами ЄС; розбудова безбар'єрного простору; консолідація зусиль у подоланні наслідків надзвичайних ситуацій; співпраця з міжнародними партнерами у розслідуванні воєнних злочинів [12].

Висновки і пропозиції. Отже, слід погодитися з думкою науковців про те, що «Європейська інтеграція України зобов'язує нашу державу забезпечити ефективне функціонування усієї системи правоохоронних органів, яка гарантуватиме додержання прав і свобод людини. У зв'язку з цим, Національній поліції України відведено надзвичайну важливу роль у розбудові сучасної України» [13, с. 85]. Нині можна стверджувати, що Національна поліція України як суб'єкт євроінтеграції формувалася у чотирьох періодах. Перший період (2012 рік), характеризується зародженням конституційних ідей викладених у Законопроекті (10688 від 03.07.2012), оновленням підходів до розуміння ролі міліції (поліції) у тогочасному суспільстві. Цю подію слід вважати складовою частиною нинішньої правової політики держави, реформування

правоохоронних органів загалом, і МВС зокрема. Другий період (2014-2016) став комплексним проектом національного масштабу. Він анонсував початок реформування та поінформував про поетапне перетворення системи МВС України в правоохоронне відомство європейського зразка, головним критерієм оцінки діяльності якого передбачалося – дотримання основоположних прав і свобод людини і громадянина. Третій період (2017-2021) змінив структуру поліції і став основою експериментів (продовжено реалізацію пілотних проектів), яка полягала у вдосконаленні діяльності поліції, упровадження європейських стандартів їх функціонування та зміцнення взаємодії з населенням. Четвертий період (2022 і по нині) характеризує поліцію як суб'єкта безпекового середовища і зміною адміністративно-правового статусу через покладені на неї завдання. Упродовж всіх періодів Україна виконувала рекомендації програмних документів, розроблених експертами правозахисних організацій спільно з МВС України. Вперше, за роки незалежності, для громадянського суспільства відкривається перспектива довгострокової реформаторської діяльності правоохоронної сфери. Однак, сучасні виклики і загрози, насамперед гібридні, зумовлені впливом комплексу соціально-демографічних, економічних, політичних, правових, психологічних і технологічних факторів, вимагають системного реагування, адекватної трансформації сектору національної безпеки, зокрема органів системи МВС, а саме – Національної поліції України, як невідомої її частини через розроблення і прийняття Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2040 року з подальшим затвердженням плану заходів з реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2040 року. У якому доцільно передбачити розв'язання низки проблем (зокрема, у воєнний та повоєнний періоди) та виконання умов європейської інтеграції шляхом забезпечення ефективного функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права, додержання прав і свобод людини і громадянина, їх ефективний захист.

Список використаної літератури:

1. Чому нам знову потрібна реформа Нацполіції і якою вона повинна бути? 4 листопада 2020. Анатолій Яровий, адвокат, партнер АО «Радзівєвський і Яровий». URL: https://lb.ua/blog/anatolii_yaroviyi/469807_chomu_znovu_

- potribna_reforma.html (дата звернення: 08.06.24).
2. Проект Закону про поліцію. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=10688&skl=7 (дата звернення: 08.06.24).
 3. Пояснювальна записка до Проекту Закону про поліцію 03.07.2012. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=10688&skl=7 (дата звернення: 08.06.24).
 4. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 08.06.24).
 5. Історія української поліції. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%86%D1%96%D1%97 (дата звернення: 08.06.24).
 6. МВС ініціюватиме створення інституту детективів. 01.06.2016. Департамент комунікації МВС України. Міністерство внутрішніх справ України. URL: https://mvs.gov.ua/uk/press-center/news/MVS_iniciyuvatime_stvorennya_institutu_detektiviv_1444 (дата звернення: 12.06.24).
 7. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text> (дата звернення: 12.06.24).
 8. Інформатизація системи МВС. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/ministry/projekti-mvs/informatizaciya-sistemi-mvs-ukrayini> (дата звернення: 12.06.24).
 9. Гвардія наступу. URL: <https://storm.mvs.gov.ua/> (дата звернення: 18.06.24).
 10. Безпека дітей – пріоритет поліції: на Київщині стартує проєкт «Офіцери СОБ (Служби освітньої безпеки)». 09 січня 2024. Відділ комунікації поліції Київської області. Головне управління Національної поліції в Київській області. URL: <https://kv.npu.gov.ua/news/bezpeka-ditei-priorytet-politsii-na-kyivshchyni-startuie-proiekt-ofitseru-sob-sluzhby-osvitnoi-bezpeky> (дата звернення: 18.06.24).
 11. Україна наблизилася до створення військової поліції: чим вона займатиметься. 19 Червня 2024. АрміяInform. URL: <https://armyinform.com.ua/2024/06/19/ukrayina-nablyzylasya-do-stvorennya-vijskovoyi-policiyi-chym-vona-zajmatymetsya/> (дата звернення: 24.06.24).
 12. Урядова кампанія ЕУКРАЇНА. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/jevropayska-integraciya/uriadova-kampaniia-eukrayina> (дата звернення: 24.06.24).
 13. Боровик А. В. Адміністративно-правові методи діяльності Національної поліції в умовах Євроінтеграції: навч. посіб./А. В. Боровик, М. М. Макаренко, О. Ю. Дрозд та ін. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 304 с.

Khorkavyi S. Reforming the bodies of the National Police of Ukraine in the conditions of European integration

The article focuses on the reform of the National Police in the context of the comprehensive reform of law enforcement agencies of Ukraine. The bodies of the National Police are shown as a component of the system of bodies of the Ministry of Internal Affairs. It is emphasized that the reform of the police is incomplete.

The process of reformation is considered and the characteristics of each period are given. The first period (2012) is characterized by the emergence of constitutional ideas and renewal of approaches to understanding the role of the militia (police) in the contemporary society. The second period (2014–2016) became a complex project of national scale. The third period (2017–2021) changed the structure of the police and became the basis for experiments and the implementation of pilot projects. The fourth period (2022 and up to now) characterizes the police as a subject of the security environment and a change in administrative and legal status due to the tasks assigned to it.

It is noted that during all periods Ukraine implemented the recommendations of program documents developed by experts of human rights organizations together with the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and had the support of the European community. The current legislation regulating the activities of the National Police in the process of European integration in each period is studied.

A conclusion was drawn on the need to develop and adopt the Strategy for the Development of System Bodies of the Ministry of Internal Affairs for the period up to 2040, with further approval of the plan of measures for the implementation of the Strategy for the Development of System Bodies of the Ministry of Internal Affairs for the period up to 2040. In the opinion of the author, it is appropriate to provide for the solution of a number of problems (in particular, in the war and post-war periods) and the fulfillment of the conditions of European integration by ensuring the effective functioning of institutions that will guarantee the rule of law, respect for the rights and freedoms of man and citizen, and their effective protection.

Key words: *police officer, law enforcement agencies, normative legal act, formation of security environment, sphere of law and order.*